

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

N°. 26.

Sâmbătă 2 (14) Februarie

1885.

Din cauza S-tei sârbători de Sâmbătă, ziarulŭ nu va apăre decâtŭ Luni sêra.

Brașovŭ, 1 (13) Februarie 1885.

În articolii: „Cugetări la încheierea anului,“ ce i-amŭ publicatŭ în numerii primii ai fôiei nôstre din 1885, unŭ stimatŭ amicŭ a constatatŭ că în comitatulŭ Sătmarului în familiile preoților nôstri din generațiunea mai tînêră, limba română și-a reocupatŭ tîrîmulŭ, ce-lŭ stăpînea mai înainte limba maghiară.

Acêsta scire ni-a causatŭ o îndoită bucurie. Mai întîiu pentru că ne dovedesce din nou tîria și vînjosia elementului românescŭ, care este atîtŭ de amenințatŭ în acele părți; alŭ doilea pentru că ne arată că juna nôstră generațiune nu numai că nu se înstrîinează de sînulŭ națiunei sale, dîr este pătrunsă de curate sentimente românesce.

Amŭ dorî din sufletŭ ca acêsta să se pôtă dice în generalŭ despre toți cari facŭ parte din ea. Din nenorocire însă, mai sunt, precum ne spune amiculŭ din Sêlagiu, și preoți de aceia, cari nu-și înțelegŭ sfînta misiune și vorbescŭ acasă cu preutêsa, cu copii și cu slugile în limba străină, caută societate străină și-și facŭ cuibulŭ în mijloculŭ adversarilorŭ nêmului nostru.

Numai unorŭ asemeni preoți nevrednici avemŭ de a mulțamî, că ici și colo uneltirile contra limbei românesce raportêză câte unŭ succesŭ față cu câte unŭ învățatorŭ dela sate, slabŭ de ângerŭ.

Scimŭ că în județulŭ Sătmarului adversarii românismului au înființatŭ anume o reuniune, spre a propagă între învățatorii nôstri poporalî spiritulŭ desbinării și alŭ deserțiunei dela sînulŭ națiunei românesce pentru câte unŭ miserabilŭ premiu, care a fostŭ fôrte bine caracterizatŭ de unŭ corespondentŭ alŭ nostru ca prețŭ alŭ Iudei.

I se împuță bravului profesorŭ de religiune și de limba română dela gimnasiulŭ ungurescŭ din orașulŭ Sătmarŭ. că a apostrofatŭ pe unŭ învățatorŭ pécâtosŭ, care venise să-și primescă premiulŭ, ce-ilŭ destinase societatea „Szecheny“, cu cuvintele: „Sciu eu de ce ai venitŭ aici, Iudo! Ca să vinđi sângele românescŭ acestora pentru bani, nu-i așa? Fie-ți rușine! Ce felŭ de popă ai tu, dacă îți îngăduie se te porți astfelŭ?“

S'a făcutŭ mare sfară în Sătmarŭ. Foile maghiare de acolo au strigatŭ, că patria e trădată și că vîndêtorulŭ ei nu este altulŭ de câtŭ profesorulŭ de limba română, care a cutezatŭ a vorbi astfelŭ. Representanții orașului au cerutŭ depărtarea acestui profesorŭ și teroriștii cei mai de frunte stăruiescŭ ca să se casseze cu totulŭ catedra de limba română dela acelŭ gimnasiu.

Nu putemŭ sci dacă amintitulŭ profesorŭ a pronunțatŭ în adevêrŭ acele cuvinte, ce i-se atribuie din partea țiarelorŭ maghiare. Dar dacă le-a pronunțatŭ, elŭ n'a făcutŭ alta decâtŭ aceea ce era datorîa fie-cărui Românŭ și patriotŭ adevêratŭ.

Este învederatŭ, că reuniunea de maghiarissars din Sătmarŭ nu urmăresce prin premiile ei altŭ scopŭ, decâtŭ de a înstrîinâ pe învățatorii români, ce-i cadŭ în cursă, de limba și națiunea lorŭ. Pentru ca acești învățatori să-și împlinescă datorîa ce-o au după lege, li s'au datŭ superiorî, li s'a datŭ autoritate scolară confesională. A cere dela ei merite speciale în învățarea limbei maghiare,

însêmănă a cere ca să-și neglige propria limbă maternă și să zădărnicescă scopulŭ scôlei românesce.

Nu vedŭ autoritățile române scolare confesionale, că prin propaganda maghiară cea mai nouă se caleă autonomia lorŭ și se întôrce disciplina nôstră scolară cu fundulŭ în susŭ?

Uneltirile de maghiarisare însă nu se mărginescŭ numai la județulŭ Sătmarului, ci se estîndŭ până în inima Ardêlului. În adunarea comitatului Solnocŭ-Dobêca anunțase inspectorulŭ de scôle reg. ung. la începutulŭ anului curentŭ, că s'au împărțitŭ unŭ premiu de 100 fl., unulŭ de 50 fl. și o mulțime de premii de câte 25 fl. la învățatorii poporalî români din diferite comune ale județului pentru merite speciale în instruirea limbei maghiare. Astfelŭ s'au împărțitŭ de curêndŭ în comitatulŭ Uniadôrei premii de aceste la mai mulți învățatori și învățatôre. Și ce e și mai revoltătorŭ, aceste premii se dau fără scirea și consimțemêntulŭ autorității confesionale, ba âmbă și comisuni esaminatôre ale societăților de maghiarisare din satŭ în satŭ pe la scôlele nôstre.

Tôte aceste se petrecŭ în ția mare. N'auđimŭ însă ca să se fi făcutŭ vr'unŭ pasŭ din partea ordinariatelorŭ și a consistoriilorŭ nôstre. Nimenî nu sare în ajutorulŭ limbei române amenințate, nimenî nu ia în apêrare pe cei ce suntŭ persecutați din cauză, că ținŭ cu credință la ea!

Dacă autoritățile nôstre superiôre scolare au amorțitŭ, atunci datorîa nôstră este a-le deșteptă din acêstă amorțelă, trâmîțîndŭ din tôte părțile representațiunii și mergêndŭ în deputațiunii la centrele nôstre bisericesce și scolare, ca să le convingemŭ că pericolulŭ e mare și că sêmțimŭ cu toții că trebuie să se facă ceva, ca să punemŭ stavilă nenorocitelorŭ porniri de maghiarisare violentă.

Italia, Anglia și Franța.

Căderea Chartumului a produsŭ în Constantinopole mare bucurie între Turci, cari prin procederea Angliei și în urmă a Italiei s'au vedutŭ amarŭ loviți în drepturile și interesele lorŭ. Turcii credeau că Anglia se va vedé acum silită a primi propunerile Porții, de a se ocupa porturile Mării roșii de cătră trupe turcesce. Speranțele lorŭ însă fură înșelate prin debarcarea Italianilorŭ în Massauah.

Cu procederea Italiei pare a fi învoită și republica francesă, corăbiile de transportŭ a trupelorŭ italiene au fostŭ primite fôrte amicalŭ de oficerii flotei franceze în Port-Said.

Țiarele englese sntŭ în contra unei procederi comune a Angliei cu Italia. „Times“ dice că ajutorulŭ italianŭ în Sudan ar face se cređă lumea musulmană, că Anglia n'ar fi în stare să înăbușescă revolta fără ajutorulŭ vreunei puteri streine. Și „Daily News“ e în contra oricărui ajutorŭ streinŭ în Sudan. Aceste obiecțiuni ridicade de foile englese nu credemŭ că trebuiescŭ luate în seriosŭ. Între Anglia și Italia esistă o înțelegere, cu tôte desmînjirile ce se dau. Italia va secunda pe Anglia în Sudan, celŭ puținŭ în a doua liniă, ocupândŭ porturile Mării roșii, ca astfelŭ Anglia să nu fie silită a cere sprijinulŭ Turciei. Protestulŭ acesteia nu credemŭ că va avé vr'unŭ efectŭ, elŭ e slăbitŭ și prin faptulŭ, că trupele italiene suntŭ primite în modŭ amicalŭ de cătră populațiunea musulmană a porturilor. De asemenea nu ne vine a crede, că marele puteri vorŭ ține sêmă de protestulŭ Porții. Esistă între tôte puterile mari o înțelegere care legă pe Porța de mînî și de picior.

Môrtea generalului Gordon.

Gordon, generalulŭ englesŭ, care a apêratŭ Chartumulŭ unŭ anŭ și mai bine în contra ôrdelorŭ Mahdiului, după cum se anunță astăđi este mortŭ. Elŭ fŭ omorîtŭ în 4 Februarie, c'unŭ pumnalŭ, tocmai când eșia din edificiulŭ guvernialŭ. Fiindcă Chartumulŭ pe la 28 Ianuarie era în mânilorŭ Mahdiului și generelului Wilson tocmai atunci venise la Chartum de aceea nu pôte să fie exactă ția morții. Gordon fŭ omorîtŭ sêu mai înainte, sêu cu o sêptămînă mai târziu, dar nicîdecum, când a fostŭ ocupatŭ Chartumulŭ. Môrtea acestui bărbatŭ cutezătorŭ, care a umplutŭ lumea cu gloria activității sale aventuriôse în Asia și în Africa va află compătîmire peste totŭ loculŭ. Cu elŭ a cădutŭ unŭ stêlpŭ alŭ puterii englesesce nu numai în Sudanŭ, dar și în Egiptŭ. Și este de temutŭ, că môrtea violentă a acestui mare Englesŭ va face o impresiune adêncă asupra musulmanilorŭ dela Tangerŭ până la Marea roșie și dela Oceanulŭ indicŭ până la Dunăre și până în inima Asiei. Môrtea lui Gordonŭ va avé o influință fôrte însemnată și asupra trupelorŭ Mahdiului cari se vorŭ convinge totŭ mai tare că acestŭ teribilŭ Mahdi are o misiune providențială și se vorŭ luptă c'unŭ entusiasmŭ și c'unŭ fanatismŭ mai mare sub drapelulŭ lui în contra Englesilorŭ. Din aceste considerațiuni môrtea lui Gordonŭ pôte să aibă influință și asupra armatei lui Wolseley, care operêză în Sudanŭ. Englesii trebuie se trimită câtŭ mai iute generalului Wolseley ajutoarele recerute, pentru ca să pôtă paralisa fanatismulŭ Arabilorŭ și se pôtă restitui prestigiulŭ Angliei în Sudanŭ și în Egiptŭ. Tôte operațiunile asupra Chartumului vorŭ depinde de o parte dela înțelegerea tactică și geniulŭ militarŭ a lui Wolseley, câtŭ și dela forțele militare și materiale, de cari va dispune comandantulŭ supremŭ.

Generalulŭ Charles Gordon, eroulŭ adoratŭ alŭ poporului englesŭ este mortŭ. Pumnalulŭ unui Sudanezŭ a pusŭ capêtu vieții sale pline de fapte eroice. Rareori unŭ europênu a posedatŭ atîta influință și farmecŭ asupra popôrelorŭ semicivilisate ca Gordon, care scia inspira deopotrivă iubire și admirațiune, frică și spaimă. Môrtea l'a ajunsŭ în alŭ 52-lea anŭ alŭ vieții. Născutŭ în Woolwich la 28 Ianuarie 1833, fŭ destinatŭ de tatălŭ sêu, loc. generalŭ Gordon, carierei militare, cercetă academia militară din orașulŭ natalŭ, pe care o părăsi la 1852 ca sublocotenentŭ. În rêsboiulŭ Crimeei deveni locotenentŭ. Ca căpitanŭ făcŭ în 1860 expedițiunea din China, fŭ de față la atacarea Pechingului și rămase acolo și după încheierea păcii, pentru ca să învețe a cunoșce țera, prin care întreprinse călătorii până la zidurile chineze. Deja în 1863 Gordon avé se combată pe unŭ Mahdi chinezŭ, care aprinse rescôla din Tai-Ping. Împêrătêsa Chinei neputêndŭ supune pe acestŭ falsŭ profetŭ, care rêsândise grôza în populațiune și care amenința chiar capitala, se adresă guvernului englesŭ cu rugăciunea să-i trimetă unŭ oficerŭ englesŭ, care se conducă trupele chineze. Gordon, pe atunci maiorŭ, luă comanda supremă. Tînêrulŭ comandantŭ stetea totdeuna în cea mai mare învâlmășală a luptei nearmatŭ, îmbărbăta pe soldații sêi, și cu tôte că se espunea celorŭ mai mari pericole, nicîdată n'a fostŭ greu vătămătŭ, așa că Chinezii credêu, că Gordon este invulnerabilŭ. Acêstă mare nepăsare a lui Gordon impuse chiar și dușmanului. Revolta fŭ înăbușită mai multŭ prin grôza, decâtŭ prin puterea armelorŭ.

Împêrătêsa Chinei, recunoscêtoare mântuitorului imperiului îi dete rangŭ și titluri, o mare medalie anume bătută și unŭ darŭ onorificŭ de 10,000 funți sterlingi. Gordon însă împărți partea cea mai mare din acestŭ banî între soldații sêi și se întôrse la Anglia aprôpe sêracŭ. Elŭ fŭ numitŭ colonelŭ și trimisŭ apoi ca consulŭ la Delta Dunării. În 1877 intră, cu permisiunea guvernului englesŭ, în serviciulŭ Chedivului, care-lŭ numî pașă și guvernatorŭ generalŭ alŭ Sudanului. În curêndŭ își atrase adorațiunea indigenilorŭ și înăbuși rescôla fiilorŭ lui Ziber pașă în Darfur. Comerțulŭ cu sclavi îl slăbi în câțva, și pe acestŭ soi de negustori îi pedepsea aspru. În 1880 abđise de postulŭ sêu și se duse ca secretarŭ alŭ vice-regelui din India, marchisulŭ of Ripon. Dar în curêndŭ să retrase. După o scurtă comandă în

Cursul la bursa de Viena
din 12 Februarie st. n. 1885.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes entries like 'Rentă de aur', 'Amortisarea datoriei', 'Bonurî croato-slavone', etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 29 Ianuarie st. v. 1884.

Table with 3 columns: Item description, Cump. (Buy), and vënd. (Sell). Includes entries like 'Renta română (5%)', 'Renta rom. amort. (5%)', 'Impr. oraș. Buc. (20 fr.)', etc.

Cursul pieței Brașov
din 13 Februarie st. n. 1885.

Table with 3 columns: Item description, Cump. (Buy), and Vënd. (Sell). Includes entries like 'Bancnote romănesci', 'Argint românesc', 'Napoleon-d'ori', etc.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Mai pe nimica

am cumpărat 1980 bucăți

ceasornice fine

prin licitațiune dela una din cele mai mari fabrici din Geneva, in urma căreia mē aflū in plăcuta poziția de a putē trimite doritorilor cu promtețā cele mai fine și de batjocură eftine ceasornice, a cărorū capacuri au fostū costatū mai multū decâtū costā astādī întregulū.

Numai pentru fl. 5.10 unū ceasornicū cilindru din aurū franțuzescū Double, seu Nickel de argintū, finū gravatū și guillochat, pe minute regulatū. — Totū acesta din argintū curatū proba 18 probate de oficiu c. r. de punciare, bine aurite fl. 7.

Numai fl. 7.40 unū ceasornicū anker din celū mai finū aurū double seu argintū nickel, finū gravatū și guillochat cu 15 rubine, cu secundarū, repassatū după secundā. Totū acesta din argintū pr. 13 de oficiu c. r. de punciare probate și bine aurite fl. 11.

Numai fl. 8.50 unū remontoir de Washington din aurū double seu argintū nickel, de trașū fără cheiā, cu aparatū pentru îndreptarea minutarelorū și cu unū mecanismū finū din nickel, totū acesta din argintū curatū pr. 13 de c. r. oficiu de punciare probatū fl. 13

Pentru mensulū regulatū a tuturorū acestorū ceasornice se dā garanțiā pe cinci ani.

Pe lângā totā eftinătatea fabulosā se mai dā gratis la fie-care ceasornicū și unū lanțū de aurū double.

Comandele cu bani gata seu prin remburșā prin postā se se adreseze la

Uhren-Fabriks-Hauptdepot
WIEN, 11, Schiffamtsgasse 20
I. H. RABINOVICZ.

Insciintare.

Subscribulū are onōrea a face cunoscutū on. publicū cā a deschisū aiei unū

C U R S U

spre învățarea desenului de croielă și a croitului pentru haine de dame.

instruindū după celū mai nou metodū parisiānū și academicū. Elevii se instruēază după unū metodū ușorū astfel, încātū insiși potū lua măsurā și croi cu garanțiē și asigurare in timpul cātū tīne cursul de instruire. In același timpū se instruēază și in lucrāri practice. Atestate numeroase se potū prezenta. Onorariul pentru orele de instrucciē se stabilescē prin invoire prealabilā. Fete sērăce primescū instrucciā gratuitā. Subscribulū recomandāndu-se cu totū adinsulū publicului p. t., se rōgā de cercetare cātū mai viudā.

Locuința mea se află in strada Căldărarilorū, casa lui Montaldo Nr. 458 scara I, etajulū I, ușa Nr. 3.

Cu totā stima

J. Graf, instructorū de croitū.

Multămintā generalā din Viena, Peșta, Pojunū, Aradū, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverimū cā amū învățatū dela d-lū J. Graf in timpū de 6 săptămān completū desenulū de croitū pentru haine femescē și compunerea lorū. Dreptū aceea ne simțim atinse in modū plăcutū, de a exprima d-lui J. Graf mulțumita nostrā pentru osteniā și diligența sa și de a-ti putē recomanda pretutindenea cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodulū seu ușorū de cuprinșū.

Alba-Iulia, in Iulie 1884.
Pōpp Györgyné, Ince Sāndorné, Emilia Nicola, Irene Frōlich, Ana Siebert, Ida Lōw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și tōte elevele.

AVISŪ!

Duminea ce vine se va servi prōspētū

„Bock-Bier.”

Restaurațiunea Beer.

2—2

Anunciu.

Unū tēnerū românū care cunōșcē tōte trei limbele patriei, și posedē calificāțiunea notarialā, seu ar dorī a face censura de notariu avēndū studiile necesarie, pōtē îndatā ocupa postulū de „adjunctū” casulū ulteriorū „practicante” pre lângā cele mai favorabile condiții in cancelaria subscrisului. Adresele directū la NADPATAK (Rodbavū)

p. u. Nagy Sink.

Moisa Derloșea,
notariu cercualū.

In sala Otelului Nr. 1.

se va ținē

Martī in 17 Februarie 1885 unū

Fortuna-Nobilū-Balū-mascatū de copii

cu următōrele 20 de cāștiguri:

- 1. strigare: Unū talerū de argintū.
2. Unū losū-kinsem care pōtē cāștiga 50,000 fl.
3. Unū losū pentru sērăcii din Viena, cāștigulū principalū 1000 galbeni.
4. Detto.
5. Detto.
6. Detto.
7. O sticlā cu șampaniā franțuzescā orī in schimb 6 franci.
8. O garniturā serviciu de liqueur
9. 6 talere de masā.
10. strigare: O corfā de pāne.
11. O chibritelniță de pārete.
12. 6 filigene fine de cafea.
13. Unū Album.
14. O buteliā cu șampaniā un-gurēscā.
15. 3 franci de argintū.
16. Unū sacū de scōlā.
17. 2 franci.
18. O țortā.
19. O buteliā Vōslauer.
20. Unū francū.

Bilete scōse mai înainte: pentru cei mai in etate 60 cr. pentru copii 35.

Sēra la cassā cei mai in etate 80 cr., copiii 40 cr.

Fiecare biletū primescē unū losū gratis pentru cāștigurile de mai susū.

Pānā la 11 ore jōcā numai copiii.

Inceputulū la 7 ore.

Franciscū Ludwig,
otelierū.

De observatū.

Epilepsia.

Tractarea in scrisū.

Cei ce suferū de spasmeri, de cārcei și de nervi gāscē ajutorū sigurū prin metoda mea. Onorariile se dau după ce se vorū observa succese. S'au vindecatū sute de omeni.

Prof. Dr. Albert,

distinsū, pentru deosebitele succese, de cātrā societatea sciēntificā francesā cu marea medaliā de aurū cl. I.

6. Place du Trōne, PARIS.

Mersulū trenurilorū

pe linia Predealū-Budapesta a călei ferate orientale de statū reg. ung.

Table with 4 columns: Station, Trenū de persoane, Trenū omnibus, and Trenū de persoane. Rows include Predealū-Budapesta and Budapesta-Predealū directions.

Nota: Orele de nōpte suntū cele dintre liniile grōșe